

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 2396707 El. p. linas.balsys@lrs.lt

Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui
Kęstučiui Navickui
info@am.lt

2018-09-27 Nr. SN-S-52

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentui
vilniaus.raad@vrd.am.lt

DĖL PRAŠYMO

2018 m. rugsėjo 27 d. Seime mano vardu gautas Ainio Petkaus, gyv. [redacted] ir atstovaujančio minėto kaimo gyventojus, prašymas dėl UAB „Idavang“ ūkinės veiklos poveikio aplinkai ir srutų tvarkymo taisyklių galimų pažeidimų kiaulių fermoje Sakalų kaime.

Dėl galimai netinkamos ir nepakankamos atsakingų institucijų priežiūros atsiranda nukrypimų nuo Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktuose įtvirtintų privalomųjų reikalavimų visumos, ko pasėkoje, galimai pažeidžiamos gyventojų teisės į sveiką bei saugią gyvenamąją aplinką ir normalias gyvenimo sąlygas. Taip pat galimai daroma milžiniška žala gamtai, nesilaikant aplinkos apsaugos reikalavimų.

Remiantis Lietuvos Respublikos Seimo statutu, Seimo narys turi teisę kreiptis su paklausimais į valstybės institucijų, įmonių, įstaigų ir organizacijų vadovus ir pateikti jiems klausimų. Statuto 12 straipsnio 4 dalis numato, kad Seimo nario kreipimasi privaloma išnagrinėti ir atsakyti Seimo nariui ne vėliau kaip per 20 dienų nuo gavimo dienos.

Remdamasis aukščiau nurodytomis teisės normomis ir minėtu kreipimusi, prašyčiau teisės aktuose numatyta tvarka, pagal institucijos kompetenciją, pateikti išsamią informaciją dėl prašyme keliamų klausimų, o pasitvirtinus pareiškėjų skunde esamai informacijai, imtis skubių prevencinių priemonių, kad kuo skubiau būtų išspręstas svarbus klausimas ir būtų apsaugota gamta.

Taip pat atsakyti, ar minėtos bendrovės vykdoma veikla kiaulių fermoje nepažeidžia Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos įstatymo bei poįstatyminių aktų, reglamentuojančių Taršos leidimų išdavimo tvarką, sanitarinių apsaugos zonų nustatymą, mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimus.

PRIDEDAMA. 2018-09-27 Sakalų kaimo gyventojų pasirašytas prašymas su foto nuotraukomis (Nr. SN-G-55), 5 lapai.

Pagarbiai
Seimo narys

Linas Balsys

Šalčininkų rajono Jašiūnų seniūnijos Sakalų kaimo gyventojų vardu

Ainis Petkus,

Tel. el. p.

LR Seimo nariui Linui Balsiui

Sakalų kaime Šalčininkų rajone gyvenimas tekėjo ramiai. Gyvename visai šalia sostinės, kur link ir skuba į darbus dalis šalčininkiečių. Kiti kuria gyvenimą čia – šalia įsikūrę Evaldo daržovių ūkis, Levandų uostas, Lekstučio gėlių ūkis. Kuriamos darbo vietos, žmonės negaišta laiko spūstyse, į darbo vietą gali atvykti dviračiu, pėsčiomis ar įmonių transportu. Džiaugėmės ir atsikėlusios UAB Idavang kaimynystėje, kadangi Sakalų kaime anksčiau buvo auginamos kiaulės. Keletas žmonių ten ir įsidarbino. Tačiau įmonės kaimynystėje greit pasmirdo visiems aplinkiniams kaimams ir miesteliams.

Skundžiamės, nes gražiuoju nesusikalbame. Nuo 2018 m. pavasario pradėjo sklisti srutų smarvė, ypač vakarais ir savaitgaliais. Skambinome daugybę kartų pagalbos telefonu 112, pradėjome ieškoti smarvės šaltinio. Sužinojome apie Merkio agrofirios (komplekso) perdavimą nuomos būdu įmonei UAB Idavang. Sužinojome, kad buvo atvežtos pirmosios 2 000 kiaulių, o veikla planuojama visose kiaulidėse, taigi bus apie 20 000 kiaulių. Koks tada bus poveikis aplinkai, jeigu kaimynystėje jau dabar nemaloni. Deja, Aplinkos apsaugos agentūros darbo valandos ribotos. Jeigu skambiname vakare, tikrintojai atvažiuoja kitą darbo dieną. Skambiname penktadienį, atvažiuoja pirmadienį. Srutų dvokas dažniausiai pasklinda vakarais, apie 21 valandą. Išgirdome pastebėjimą, kad tai panašu į apgaulingus iškvietimus, melaginga informacija, norą pakenkti verslui. Mes nenorime kenkti, bet rūpinamės savo sveikata. Vietiniai gal ir nemoka lietuviškai gražiai apibūdinti, kaip smirda, bet skundžiasi visi. Buvo padaryti oro taršos tyrimai, kurie tuo metu buvo prie pat leistinos ribos, tačiau būna dienų, kai negali net į lauką išeiti, naktimis negali lango atidaryti ir per miegus prabundi, nes smarvės smogas eina kiaurai. Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas numato, kad fizinis ar juridinis asmuo, planuojantis pradėti ūkinę veiklą, galinčią turėti poveikį aplinkai, privalo atlikti poveikio aplinkai vertinimą. Pinigus investavę ir verslu užsiimantys ūkininkai negali bet kokia kaina siekti naudos. Jie privalo rūpintis, kad juos ir mus supanti aplinka dėl jų veiklos nenukentėtų. UAB Idavang taip pat turi ūkį sutvarkyti taip, kad atitiktų aplinkosauginius reikalavimus arba negali tęsti savo veiklos. Srutos pilamos į duobes, formuojasi ežerai, kurie skleidžia ir dvoką, patenka į aplinką, geriasi į dirvožemį. Nuotraukos pridedamos. Nejaugi aplinkosaugos pareigūnai nefiksuoja srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų (ATPK 52/4 str. 3d.) pažeidimų? Domėjomės srutų tvarkymo priemonėmis, žinome, kad yra sukurti tinkami produktai. Ar UAB Idavang nieko nesiima piktybiškai ar taupumo sumetimais? Ar laukiama kol pasikartos katastrofa, kai iš Merkio komplekso Sakalų kaime nutekėjusios srutos išdegino hektarus miško ir dirvožemį bei beveik pasiekė Jašiūnus? Išdeginti negyvi plotai aiškiai matomi pakėlus droną. Ar Šalčininkų rajono Jašiūnų ir Turgelių seniūnijų gyventojų sveikatos auka nėra per didelė dėl vienos įmonės interesų. Netoliese teka Merkys, kuris neša savo intakų vandenį į Nemuną, paskui į marias.

UAB Idavang skelbia norinti pasiekti ir išlaikyti aukščiausią kiaulių auginimo kokybę, griežtai laikantis etikos ir aplinkosaugos standartų internetinėje svetainėje (<https://www.idavang.lt/#misiija-ir-vertybes>), kur atsakomybė už aplinką yra įvardinta tarp

pamatinių kompanijos vertybių, o noras būti geranorišku aplinkinių bendruomenių nariu yra įvardintas kaip misijos dalis. Šalčininkų rajono žmonės ir bendruomenių nariai, svečiai ir turistai dusta nuo Idavang kaimynystės. Sakalų kaimas yra tarp dviejų dvarų – už ES lėšas atstatyto Jašiūnų dvaro ir buvusios Paulavos Respublikos dvaro, taip pat už ES lėšas sutvarkytos lankytinos vietos pietryčių Lietuvoje.

Prašome kreiptis į atsakingas Lietuvos Respublikos institucijas dėl UAB Idavang veiklos Šalčininkų rajono Sakalų kaime poveikio aplinkai vertinimo, dėl srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų laikymosi, dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimo išdavimo ir rekvizitų patikslinimo aplinkybių (atsižvelgiant į nekilnojamojo turto perleidimo susitarimą tarp UAB Merkio agrofirma ir UAB Idavang). Ūkyje įdiegta įranga yra galimai susidėvėjusi, todėl 2006 m. išduotas TIPK leidimas su aprašytais technologijomis negali atitikti šiuolaikinių ES gamtosauginių reglamentų. Prašome išsiaiškinti, kodėl nebuvo vykdoma TIPK leidimo išdavimo ir ūkio subjekto patikrinimo procedūra, o tik rekvizitų patikslinimas, nors realiai veiklą vykdo naujas ūkio subjektas. Lietuvos Respublikos ir ES teises aktų reikalavimai galioja visiems ūkio subjektams, nepriklausomai nuo leidimo veiklai išdavimo datos. Prašome apginti žmonių teisę gyventi saugioje aplinkoje, kur nebus viršytos oro ir vandens taršos normos.

